

ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Стрімкий розвиток науки, техніки, інформаційних технологій та прогресивна новаторська діяльність людства у різних сферах життя, зумовлюють появу об'єктів інтелектуальної власності, які стають не тільки власністю творця, але й суспільним багатством, яке здатне змінити світ на краще.

Науковці та дослідники сучасності звертають увагу на недостатню розробку філософсько-методологічних аспектів категоріального статусу інтелектуальної власності. Так, зневага до моральних аспектів виникнення та функціонування інтелектуальної власності, ігнорування специфіки її ідеальних об'єктів, вплинуло на недостатнє формування «адекватних» по відношенню до суспільства способів захисту прав власників на об'єкти інтелектуальної власності.

Початковою передумовою філософсько-правового аналізу інтелектуальної власності слугує положення, відповідно до якого слід розглядати інтелектуальну власність не як володіння речами, а як володіння знаннями, певною інформацією – ідеальними об'єктами, які мають специфічну форму існування [3, с. 82].

Постають проблемні філософсько-правові питання інтелектуальної власності. Зокрема, це питання гуманістичного характеру, пов'язані з ідеями «свободи, рівності та братерства», які виявляються у соціально-культурному аспекті інтелектуальної власності. Тобто проблеми, пов'язані з критикою існуючої у світі системи захисту інтелектуальної власності, які апелюють до дискурсу не приватної, а всезагальної справедливості, звертаючи увагу на універсальні цінності, на які повинно орієнтуватись людство.

Наприклад, у сфері інтелектуальної власності пов'язаної з патентуванням нових живих організмів та медичних препаратів, виникає велике філософсько-правове питання сучасності: «Чи є справедливим позбавлення збіднілих верств населення можливості користуватися запатентованими лікарськими засобами. Чи не є це порушенням прав людини?»

Ці глобальні надважливі питання спонукають нас вийти за межі чисто економічних чи правових питань інтелектуальної власності та подивитися на світ «іншими очима», згадати про справедливість, повагу до гідності, гуманність, право кожного на життя. Адже саме такі стандарти є смислом сучасного існування. Таким чином необхідно знайти баланс між інтересами правласника та справедливістю в ім'я розвитку суспільства (позитивним ефектом, який об'єкт інтелектуальної власності дає людству).

Також науковці акцентують увагу на трансформацію інтелектуальної власності в особливий соціальний інститут, пов'язаний з виникненням нового класу людей, трудова діяльність яких пов'язана виключно з інноваційною сферою та інформаційними технологіями у сучасному світі. Інформація стає особливим предметом суспільних відносин, як наслідок, інтелектуальна власність постає важливим соціальним інститутом. Таким чином набувають актуальності дослідження історичних аспектів інтелектуальної власності як особливого явища та її культурогенезу, що сприяло перетворенню інтелектуально-правових відносин у єдиний самостійний соціальний інститут. Пошук відповіді на філософське питання: «Чому людська цивілізація прийшла до усвідомлення необхідності правової охорони інтелектуальної власності та впорядкування цих специфічних відносин?» - можливо наблизить людство до з'ясування, чому сьогодні виникають протиріччя у сфері охорони та захисту прав, пов'язаних з реалізацією інтелектуально-правових відносин [1, с. 213].

Отже, вважаємо за необхідне опрацювати з точки зору філософії проблеми оцінки інтелектуальної власності для створення методологічної бази, з метою вдосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності та створення прийнятних сучасних та гуманних способів захисту правовласників.

Література:

1. Стовпець О.В. Культурогенез інтелектуальної власності: соціально-філософське дослідження історичних передумов трансформації інтелектуально-правових відносин у соціальний інститут/ О.В. Стовпець// Науковий вісник. Серія «Філософія». - 2016. – №46 (частина II). – с. 204-215.
2. Стовпець О.В. Соціально-філософський погляд на типологію інтелектуальної власності/ О.В. Стовпець // Проблеми

соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія.- 2016. -
№ 2 (8). – С. 169-180.

3. Торопова Н.Ю. Філософсько-правовий аспект інтелектуальної власності. / Н.Ю. Торопова//Вестник Самарської гуманітарної академії. Серія «Право». – 2012. - № 2 (12). – С. 80-83.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

Кафедра філософії

ФІЛОСОФІЯ І ПРАВО

Тези доповідей
XV Міжнародної наукової конференції
аспірантів та студентів
(23 травня 2019 року)

Харків
«Право»
2019

УДК 340.12

Ф56

Організаційний комітет:

Голова – А. П. Гетьман, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Члени: О. Г. Данильян, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії; С. Б. Жданенко, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії; І. І. Коваленко, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії; Г. В. Коваленко, кандидат юридичних наук, асистент кафедри філософії

Тези друкуються мовою авторів у авторській редакції

Філософія і право : тези доп. XV Міжнар. наук. конф. аспірантів та студентів (23 трав. 2019 р.). – Харків : Право, 2019. – 406 с.

ISBN 978-966-937-721-0

У пропонованій до уваги читачів збірці тез і повідомлень XV Міжнародної наукової конференції аспірантів та студентів «Філософія і право» висвітлюється широке коло як загальнофілософських проблем, так і різноманітних аспектів філософії права. Певна частина матеріалів конференції розвиває і поглиблює філософські уявлення у царині правової онтології, правової антропології, теорії правових цінностей, теорії пізнання права та інституційного виміру права. Деякі напрацювання містять спроби не тільки по-новому підійти до осмислення вже достатньо розробленої проблематики, а й виявляються кроком на шляху пізнання раніше не відрефлектованого шару правової реальності. У цьому сенсі зміст нижченаведених тез засвідчує зацікавленість майбутніх фахівців права у більш глибокому теоретичному освоєнні тих феноменів правової реальності, пізнання яких є умовою розв'язання нагальних практичних завдань правотворчого й правозастосовного характеру в контексті гідного виконання професійної місії у розбудові правової державності в Україні.

УДК 340.12

Адреса редакційної колегії:

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
вул. Пушкінська, 77, Харків, 61024, Україна

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2019

© Оформлення. Видавництво «Право», 2019

ISBN 978-966-937-721-0